

Підконтрольність та підзвітність старост

ДОСЛІДЖЕННЯ

підготовлено на запит Комітету з питань організації державної влади,
місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування

Київ, 2025

мета

аналіз дотримання вимог частини шостої статті 54¹ Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо **звітування старост** перед:

- місцевою радою
- жителями старостинського округу

проаналізовано практику щодо підзвітності старост (за 2022-2024 рр):

- **у 1 364 територіальних громадах**
- **у 7 340 старостинських округах**
- **7 031 старост**

ПОРЯДОК ЗВІТУВАННЯ СТАРОСТ

староста є

- **відповідальним і підзвітним** сільській, селищній, міській раді
- **підконтрольним** сільському, селищному, міському голові

староста звітує перед

- сільською, селищною, міською **радою**
- **жителями** старостинського округу

періодичність звітування

- **планово:** не рідше одного разу на рік, протягом I кварталу року, наступного за звітним
- **позапланово:** на вимогу не менш як третини депутатів – у визначений радою термін

особливості звітування

- заслуховування звіту **на відкритій зустрічі**
- у спосіб, що дає можливість **поставити запитання, висловити зауваження, внести пропозиції**
- **інформація про зустріч, письмовий звіт старости оприлюднюються** на офіційному веб-сайті місцевої ради та розміщуються у приміщенні ради не пізніше ніж за 7 календарних днів до дня проведення відповідної зустрічі

порядок звітування визначається

- **положенням** про старосту (частина 6 статті 54-1 Закону)
- **статутом** територіальної громади (пункт 7 частини 3 статті 19 Закону)

особливості звітування в умовах воєнного стану

- звітування старост та оприлюднення звітів старост **не скасовується**
- відкрита зустріч для заслуховування звіту старости перед жителями СО **МОЖЕ бути проведена в режимі відеоконференції** (за рішенням сільського, селищного, міського голови з дотриманням вимог, передбачених частиною шостою статті 54-1 Закону)
- у разі утворення ВАНП та прийняття Верховною Радою України рішення про передачу начальнику ВАНП повноважень відповідної місцевої ради, її виконкому, голови **староста звітує перед таким начальником військової адміністрації населеного пункту**

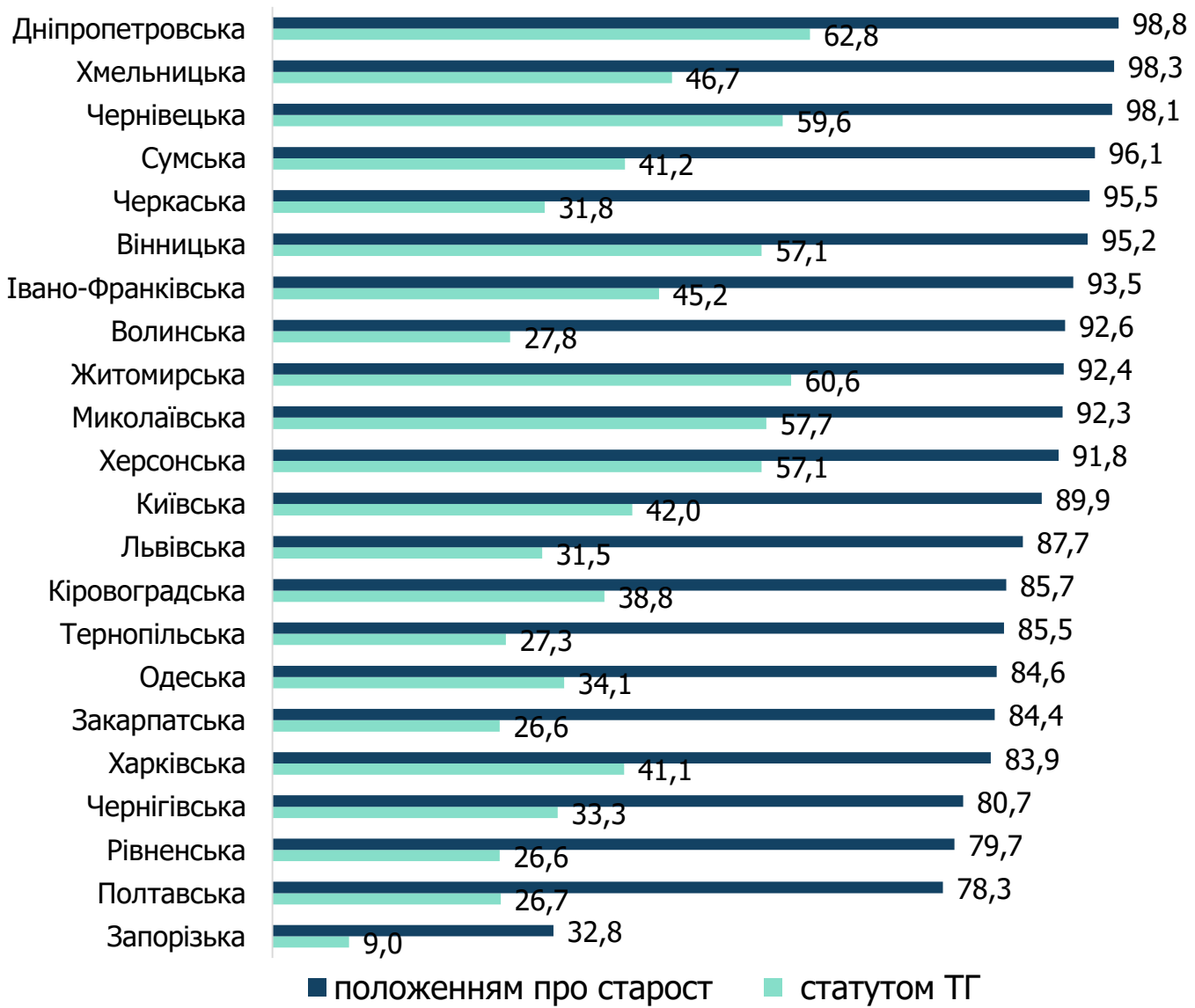
ЛОКАЛЬНА НОРМОТВОРЧІСТЬ ПОРЯДКУ ЗВІТУВАННЯ СТАРОСТ

порядок звітування старост закріплений:

- у статутах **40,1%** досліджених ТГ
- у положеннях про старост **87,1%** досліджених ТГ

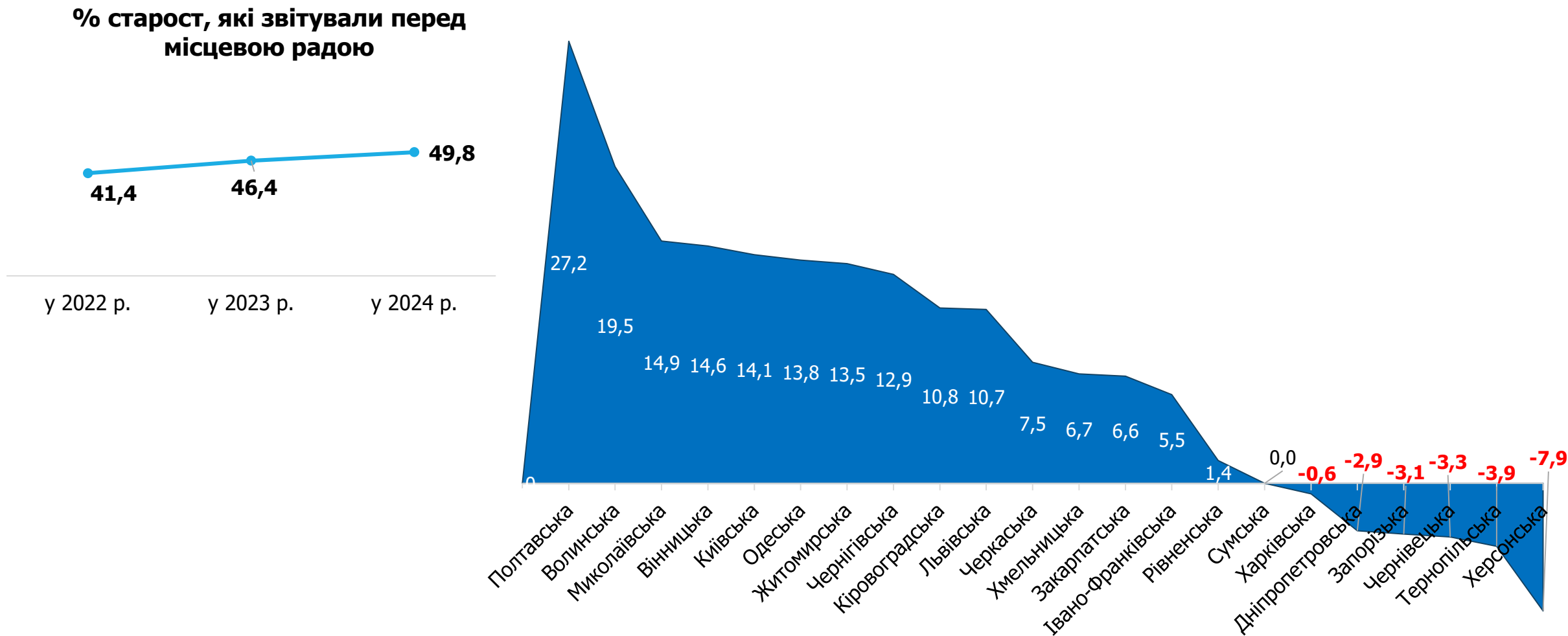
Яким документом регламентовано порядок звітування старост ?
(%)

Примітки:
дослідження у Луганській та Донецькій областях не проводилось

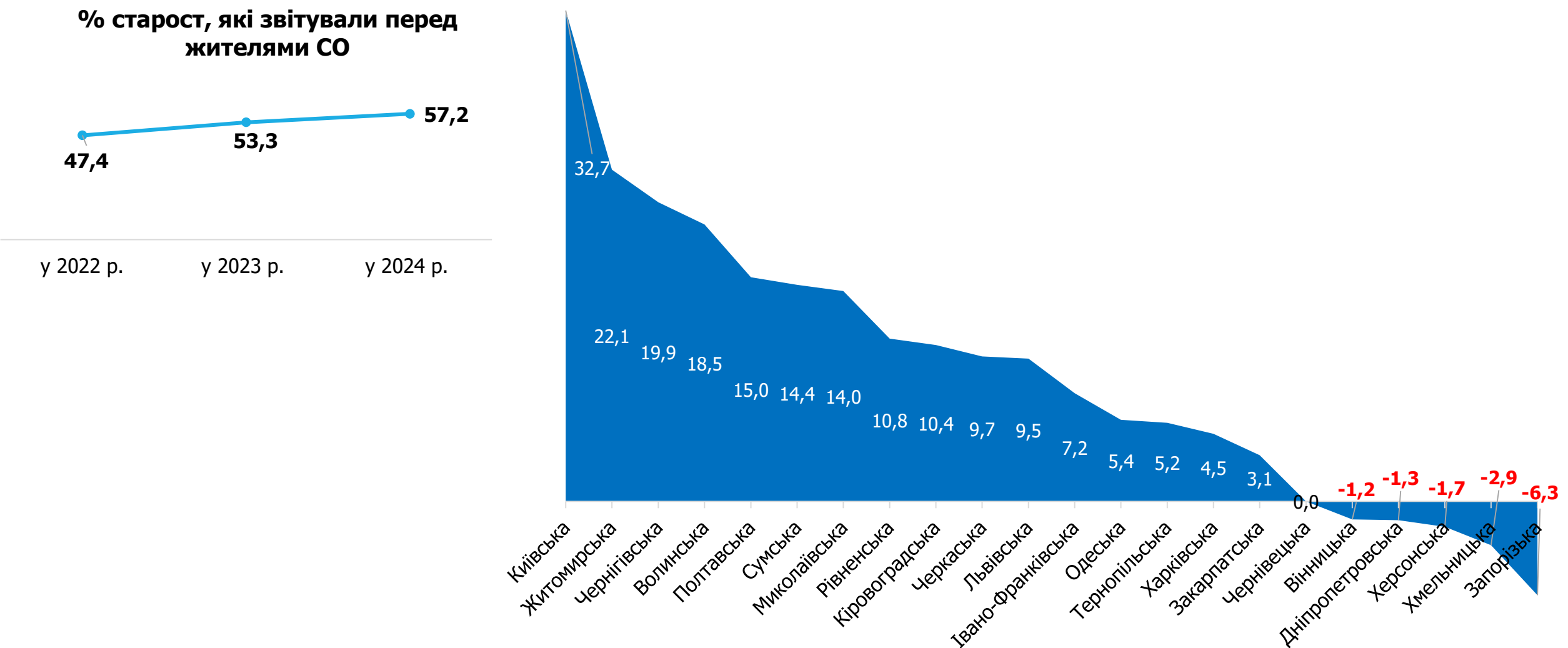
ДИНАМІКА ЗВІТУВАННЯ СТАРОСТ ПЕРЕД МІСЦЕВОЮ РАДОЮ

Динаміка кількості старост, що мали практику звітування перед місцевою радою за період 2022-2024 роки (%)

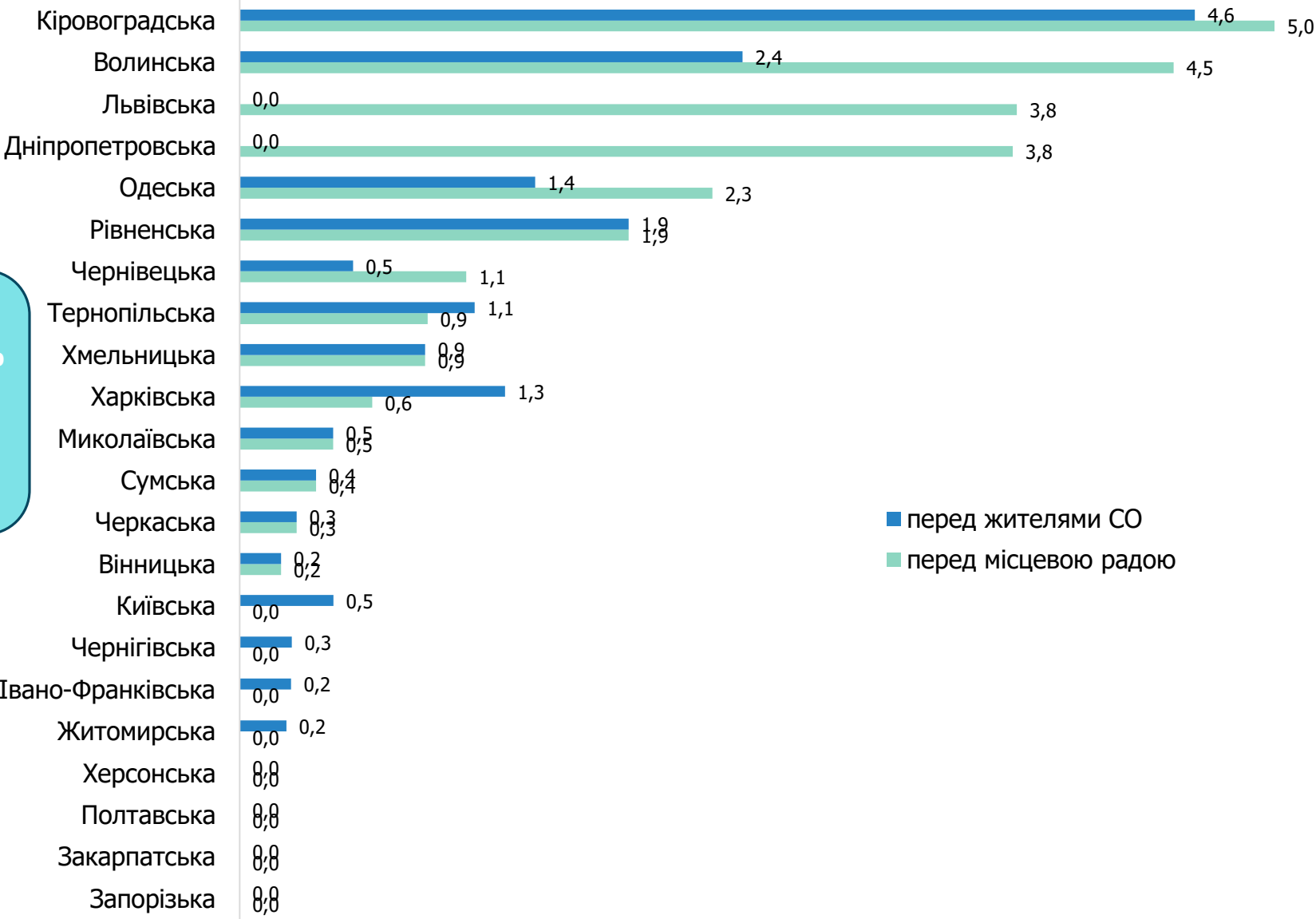
ДИНАМІКА ЗВІТУВАННЯ СТАРОСТ ПЕРЕД ЖИТЕЛЯМИ СО

Динаміка кількості старост, що мали практику звітування перед жителя СО за період 2022-2024 роки (%)

ЗВІТУВАННЯ СТАРОСТ НА ВИМОГУ НЕ МЕНШЕ ЯК ТРЕТИНИ ДЕПУТАТІВ (У 2024 році)

перед місцевою радою – 1,2%
перед жителями СО – 0,7%

Примітки:
дослідження у Луганській та Донецькій областях не проводилось

ЗВІТУВАННЯ СТАРОСТ у 2025 році

Кількість старост, які звітували у 2025 році
перед місцевою радою (%)

Кількість старост, які звітували у 2025 році
перед жителями СО (%)

Примітки:
дослідження у Луганській та Донецькій областях не проводилось

СПОСІБ ЗВІТУВАННЯ

Старости звітувались
на відкритій зустрічі (%)

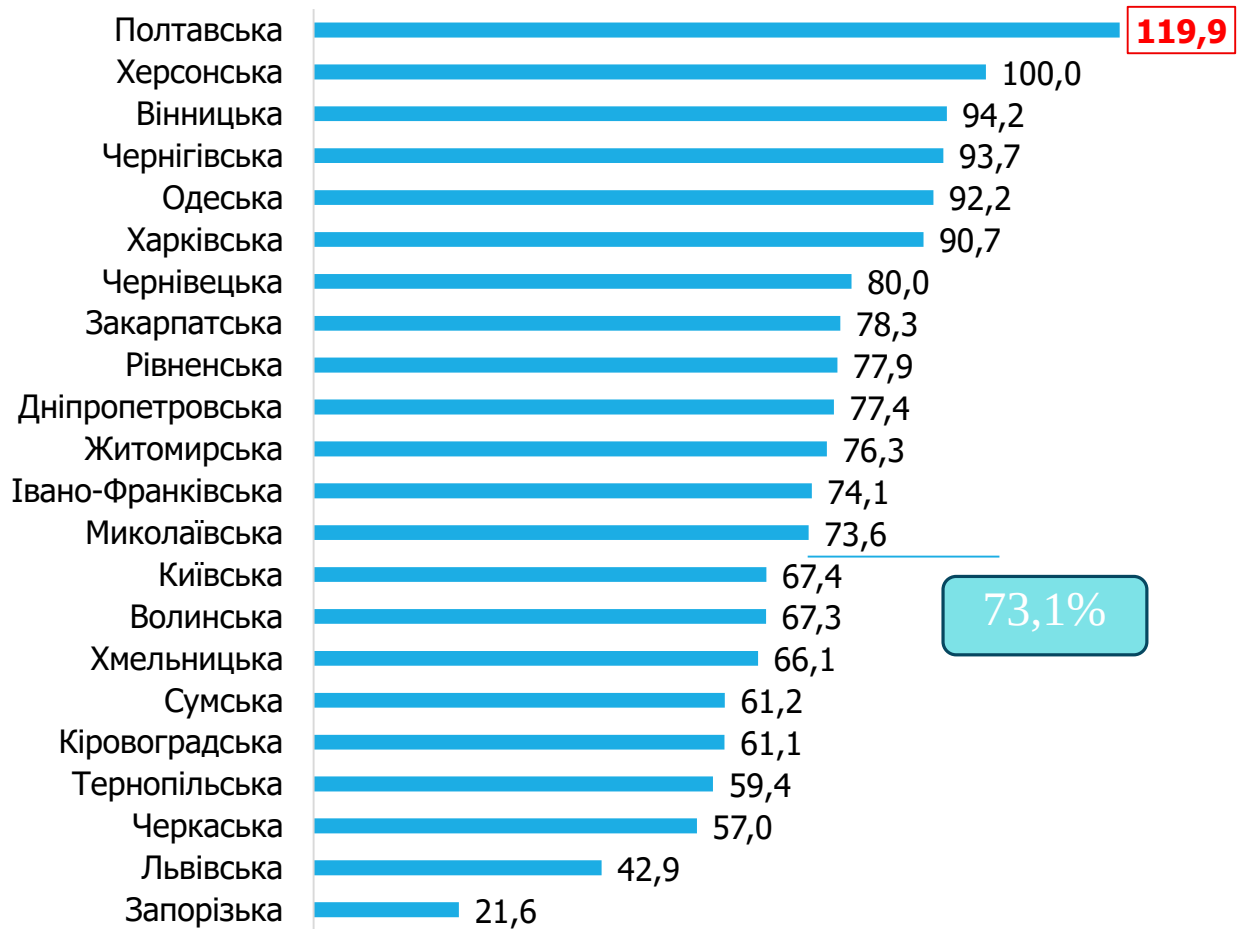
Старости звітувались
в режимі відеоконференції (%)

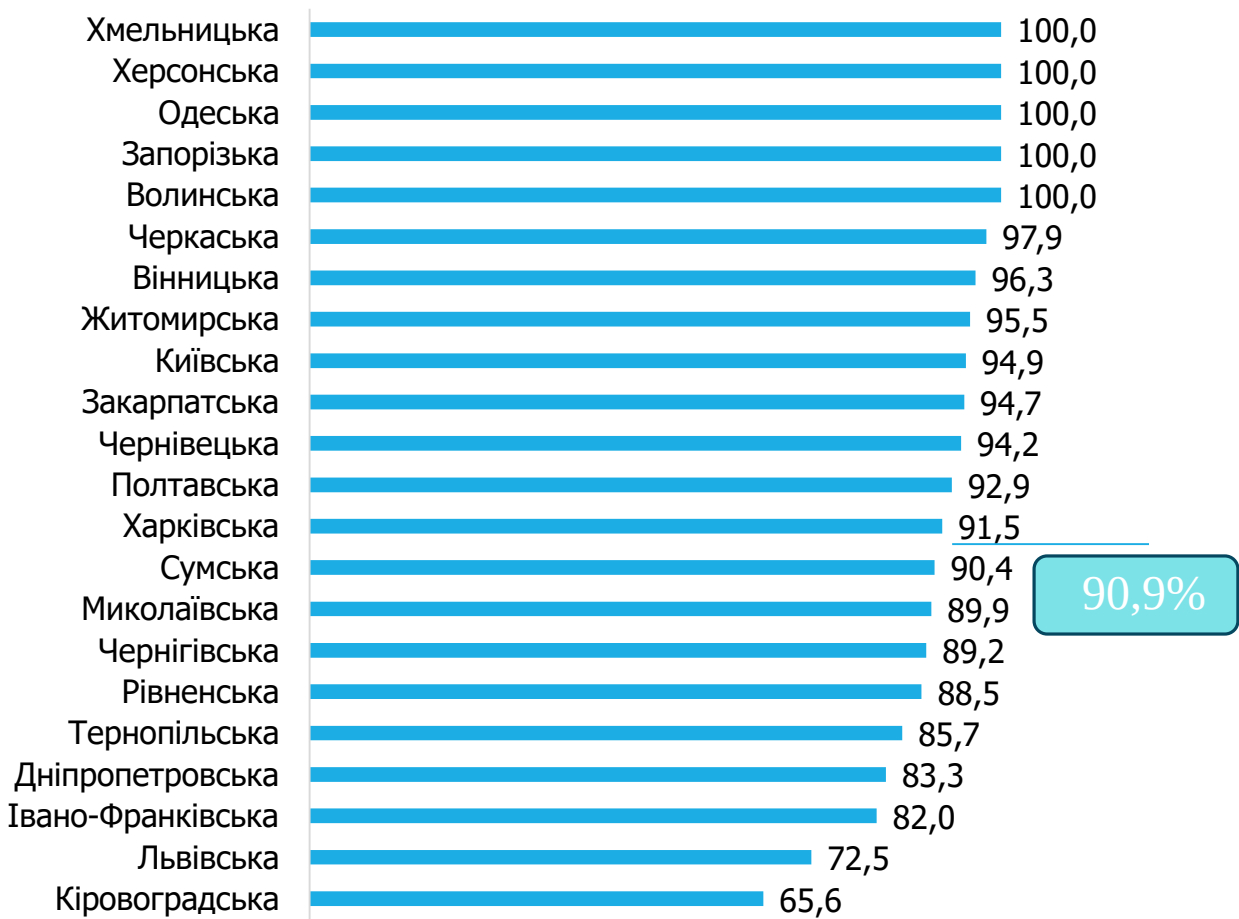
Примітки:
дослідження у Луганській та Донецькій областях не проводилось

ОПРИЛЮДНЕННЯ ЗВІТІВ

Заявлено про наявність письмових звітів старост за 2024 рік на офіційних веб-сайтах місцевих рад (%)

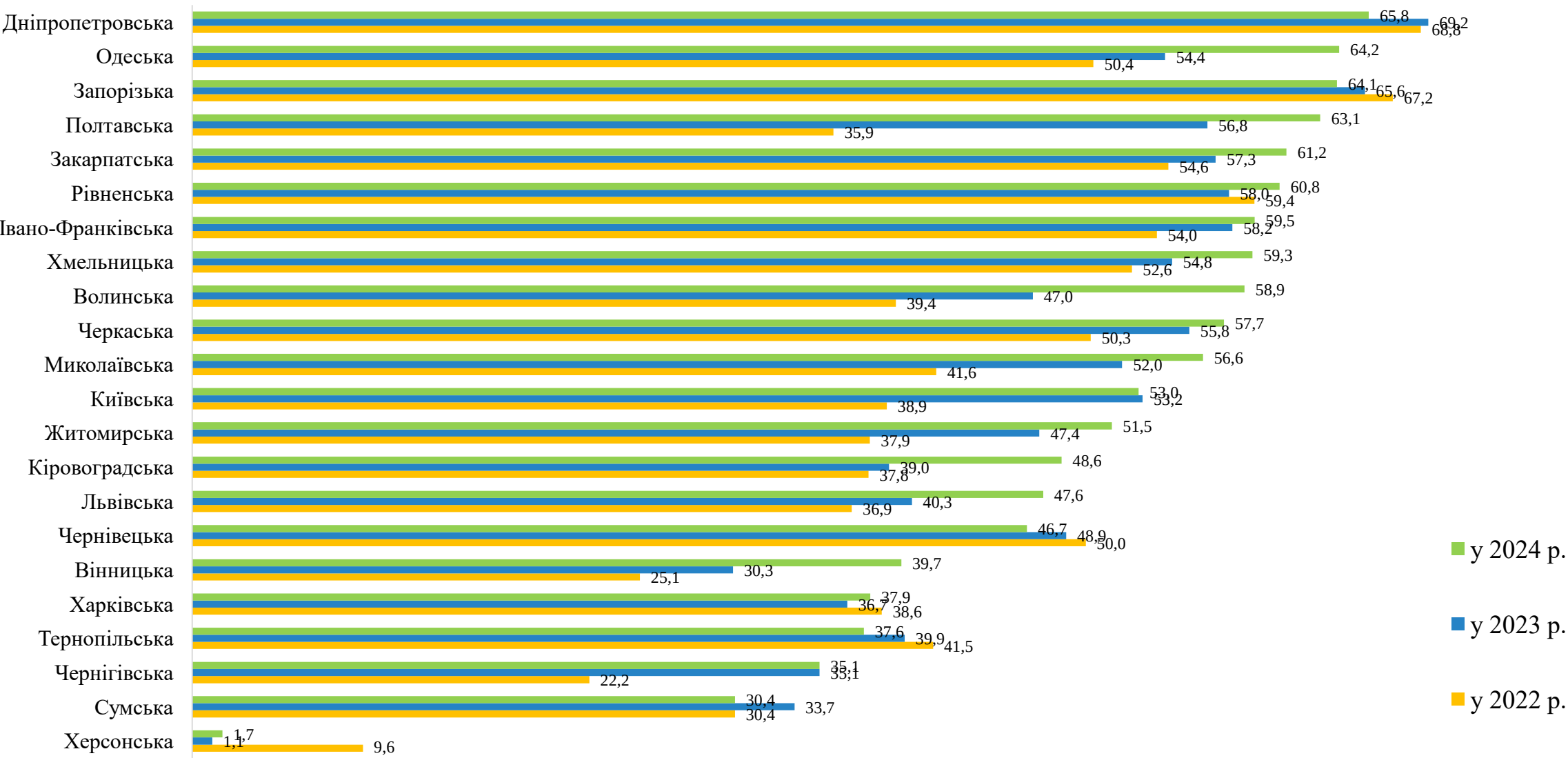
З них у відкритому доступі на офіційних веб-сайтах місцевих рад наявні письмові звіти старост за 2024 рік (%)

Примітки:
дослідження у Луганській та Донецькій областях не проводилось

ЗВІТУВАННЯ СТАРОСТ ПЕРЕД МІСЦЕВОЮ РАДОЮ: РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР

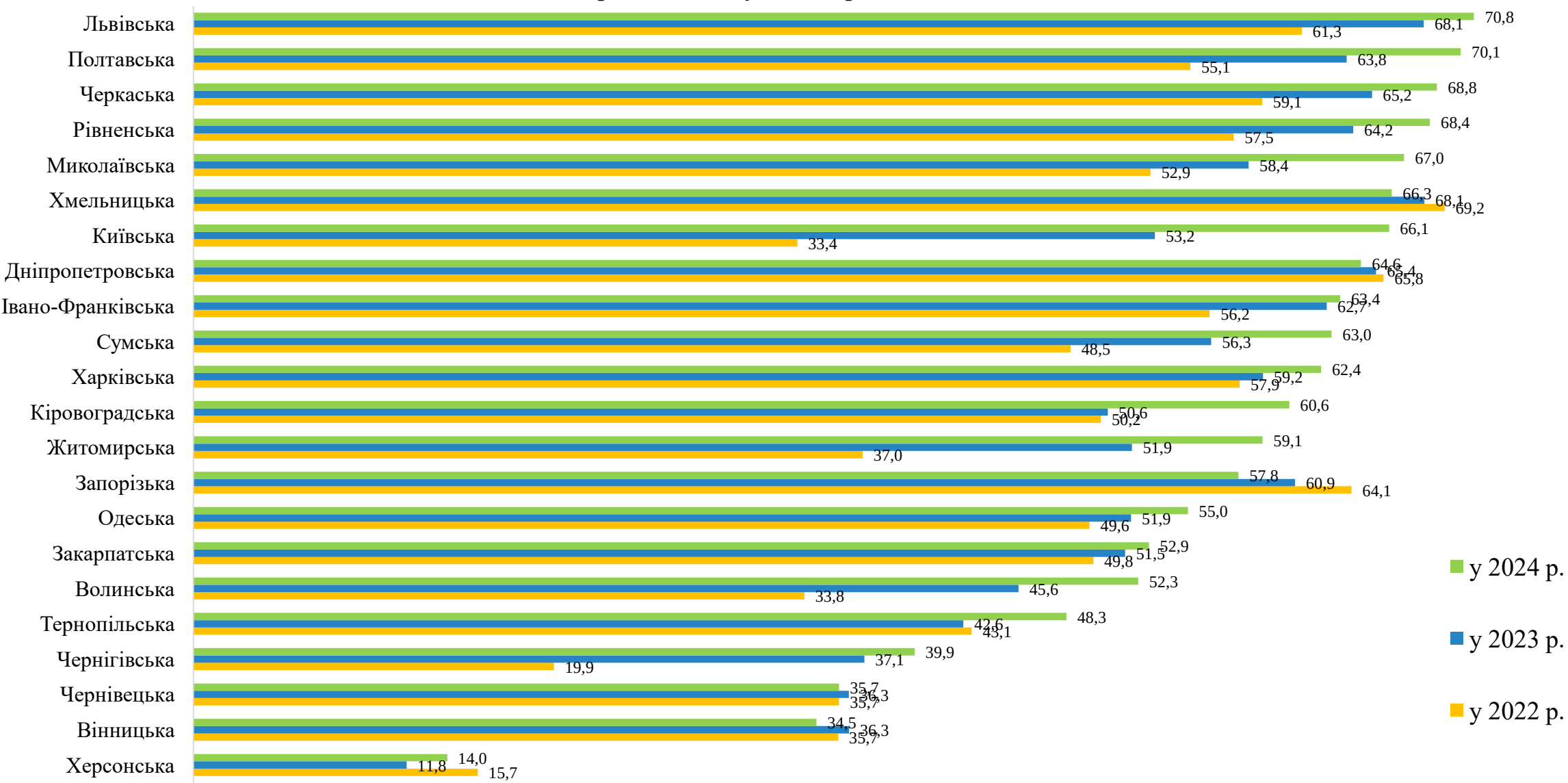
% старост, які звітували перед місцевою радою

Примітки:
дослідження у Луганській та Донецькій областях не проводилось

ЗВІТУВАННЯ СТАРОСТ ПЕРЕД ЖИТЕЛЯМИ СТАРОСТИНСЬКОГО ОКРУГУ: РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР

% старост, які звітували перед жителями СО

Примітки:
дослідження у Луганській та Донецькій областях не проводилось

СПОСТЕРІГАЮТЬСЯ СИСТЕМНІ ПРОБЛЕМИ ПІДЗВІТНОСТІ ТА ПІДКОНТРОЛЬНОСТІ СТАРОСТ:

- недотримання вимог щодо звітування старост, його термінів та процедур
- нерегулярність та фрагментарність оприлюднення звітів старост на офіційних сайтах місцевих рад
- наявний вплив безпекового фактора на проведення відкритих зустрічей з метою звітування старост
- залежність звітування старост перед місцевою радою від її «волі»
- не визначено принципи контролю сільським, селищним, міським головою за діяльністю старости
- вбачається недостатньою локальна нормотворчість щодо встановлення порядку звітування старост
- відсутні дієві санкції за порушення вимог Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо звітування старост
- наявна ситуація правової невизначеності:
 - ❑ є вимоги до звітування старости перед жителями СО, але не обумовлено, що староста є підзвітним перед ними
 - ❑ порядок звітування старости має визначатись одночасно і положенням про старост, і статутom територіальної громади
 - ❑ не визначено зміст терміну «порядок інформування старостою»

РЕКОМЕНДАЦІЇ Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування

-
- Взяти інформацію до відома та використання в роботі
 - Розглянути доцільність проведення регіонального обговорення проблематики підзвітності та підконтрольності старост та повноти їх законодавчого забезпечення за участі всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, Міністерства розвитку громад та територій України, військових адміністрацій
 - Вивчати практику застосування законодавства щодо підзвітності старост на регулярній основі
 - Розглянути доцільність удосконалення законодавчого регулювання підзвітності та підконтрольності старост в частині:
 - ❖ визначення механізму контролю сільським, селищним, міським головою за діяльністю старости
 - ❖ нівелювання залежності звітування старост перед місцевою радою від волі такої ради заслуховувати звіти старост
 - ❖ усунення правової невизначеності щодо підзвітності старост перед жителями старостинського округу; уточнення єдиного локального правового акта, яким має визначатись порядок звітування старост; визначення терміну «порядок інформування старостою»

РЕКОМЕНДАЦІЇ Міністерству розвитку громад та територій України

-
- Взяти інформацію до відома та використання в роботі
 - Надавати інформаційно-методичну допомогу органам місцевого самоврядування у застосуванні положень законодавства щодо підзвітності та підконтрольності старост
 - Повторна рекомендація: розглянути доцільність створення єдиного реєстру старостинських округів з інформацією по кожній ТГ про:
 - ❖ дату створення старостинського округу та дату призначення старости
 - ❖ кількість жителів старостинського округу на дату його створення
 - ❖ населені пункти у складі старостинського округу
 - ❖ показник густоти населення
 - ❖ проведення громадського обговорення кандидатур на посади старост тощо

РЕКОМЕНДАЦІЇ Всеукраїнським асоціаціям органів місцевого самоврядування

- Взяти інформацію до відома та використання в роботі
- Надавати інформаційну, консультативно-методичну, просвітницьку допомогу органам місцевого самоврядування щодо прозорості діяльності старост
- Сприяти органам місцевого самоврядування у:
 - ☐ виконанні вимог щодо регулярності та порядку звітування старост
 - ☐ оприлюдненні звітів старост на офіційних сайтах місцевих рад
 - ☐ підвищенні фахового рівня підготовки старост
 - ☐ поширенні кращих практик прозорості діяльності старост
 - ☐ розробці нормативно-правових актів щодо порядку звітування старост

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!